



ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie IX./2017
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 175/2017
populárny názov	Rozhodnutie o odvolaní proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	04.07.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1
analytická právna veta	Procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania, kladie zvýšené nároky na objektívnu presvedčivosť rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 236 v spojení s § 234 ods. 2 a § 220 ods. 2 CSP), ktorej sa odvolací súd nemôže zbaviť tým, že sa v odôvodnení svojho uznesenia obmedzí na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.
skutkový stav a základné fakty	Krajský súd napadnutým uznesením potvrdil ako vecne správne uznesenie Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 30 CbPv 2/2016-49 z 25. júla 2016 o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým sťažovateľom ako odporcom v 1. a 2. rade uložil povinnosť zdržať sa používania slovnej ochrannej známky „BENNETT“ registrovanej Úradom priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (ďalej len „úrad priemyselného vlastníctva“) na meno navrhovateľa, ako jediného majiteľa, a informovania prostredníctvom internetovej stránky, konta na sociálnej sieti, propagačných materiálov a podobne, že poskytujú služby veterinárnej starostlivosti a starostlivosti o zvieratá pod názvom „BENNETT“, až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, ako aj povinnosť zabezpečiť, aby sa na internetovej stránke a konte na sociálnej sieti nezverejňoval a neobjavoval názov „BENNETT“, a odstrániť názov „BENNETT“ zo všetkých plagátov, reklamných pútačov a propagačných materiálov svojej podnikateľskej činnosti až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.
z odôvodnenia	Ústavný súd už v náleze č. k. II. ÚS 866/2014-42 z 20. augusta 2015 judikoval, že v konaní „o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia... príslušný súd v zásade nevykonáva dokazovanie, vychádza len z tzv. osvedčených skutočností – skutočností, ktoré vyplývajú z tvrdení účastníkov konania v ich podaniach, prípadne zo skutočností, ktoré možno osvedčiť z dôkazov, ktoré účastníci predložili v príslušnom štádiu konania o veci samej. Z odôvodnenia rozhodnutia o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (porovnaj § 76 ods. 4 OSP) musí byť zrejmé, aký bol skutkový základ jeho rozhodnutia, t. j. súhrn relevantných osvedčených skutočností a jeho záver týkajúci sa splnenia zákonných podmienok na nariadenie predbežného opatrenia (najmä § 102 ods. 1, § 74 ods. 1 OSP).

	<p>Z povahy veci vyplýva, že pôjde o primeranú aplikáciu § 157 ods. 2 OSP týkajúcu sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia, pretože napr. nevyhnutne budú absentovať úvahy o relevantných skutkových okolnostiach a dôkazoch, ktoré ich preukazujú, úvahy o hodnotení dôkazov a dôvody, prečo súd nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia bude takto spravidla stručnejšie, ako rozhodnutie vo veci samej. Napriek tomu je potrebné trvať na tom, aby, hoci kvantitatívne stručnejšie odôvodnenie, malo príslušnú kvalitu – t. j. aby toto odôvodnenie bolo dostatočne individualizované, obsahovalo sumu relevantných osvedčených skutočností a tiež úvah, ktoré umožnia spätne preskúmať záver o tom, či v danom prípade boli splnené zákonné podmienky na nariadenie predbežného opatrenia.“.</p> <p>Citované závery ústavného súdu sú relevantné aj v súčasnosti, keď rekodifikáciou civilného procesného práva došlo k definitívnemu zániku inštitútu predbežného opatrenia a s účinnosťou od 1. júla 2016 Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) zaviedol inštitút neodkladného opatrenia a zabezpečovacieho opatrenia. V zmysle § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť iba v dvoch prípadoch, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Čo možno neodkladným opatrením strane uložiť, je pritom demonštratívne vymedzené v § 325 ods. 2 CSP. V zmysle § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, t. j. neodmietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu, že neobsahuje predpísané náležitosti, je nezrozumiteľný alebo neurčitý, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak takýto návrh zamietne. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia je podľa § 357 písm. d) CSP prípustné odvolanie.</p> <p>Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu (bod 2) ústavný súd zistil, že hoci sťažovatelia vo svojom odvolaní proti uzneseniu okresného súdu, ktorého obsah pomerne obsérne opísal krajský súd na strane 2 až 4 svojho rozhodnutia, uviedli viacero právne relevantných skutočností, ktoré prinajmenšom spochybňovali, ak nie priamo vyvracali tvrdenia navrhovateľa o „osvedčení všetkých predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia“, a tieto podoprel aj viacerými listinnými dôkazmi, krajský súd na ne absolútne nereagoval, iba s poukazom na vážnosť narušenia vzájomných vzťahov medzi stranami sporu stroho konštatoval, že „vzťah, ktorý sa má neodkladným opatrením bezodkladne upraviť, bude s konečnou platnosťou v danom prípade vyriešený v konaní o veci samej“. Vychádzajúc z uvedeného hodnotí ústavný súd námietku sťažovateľov, že ich argumenty a dôkazy nemali na rozhodnutie o neodkladnom opatrení žiaden vplyv, ako opodstatnenú. Na druhej strane je nutné konštatovať, že záver krajského súdu o splnení podmienky nariadenia neodkladného opatrenia spočívajúcej v potrebe bezodkladne upraviť pomery medzi stranami vyplývajúcej z § 325 ods. 1 CSP nie je v danom prípade presvedčivo odôvodnený, čo v konečnom dôsledku zakladá nepreskúmateľnosť a ústavnú neudržateľnosť ním vydaného rozhodnutia.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 CoPv 2/2016-331 z 13. januára 2017 porušené bolo.</u> <u>Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 CoPv 2/2016-331 z 13. januára 2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľom priznal náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	ÚS SR: II. ÚS 866/2014
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	ochrana hospodárskej súťaže-nekalá súťaž občianske súdne konanie predbežné opatrenie obchodné meno ochranná známka

spisová značka	III. ÚS 188/2017
populárny názov	Sťažnosť prokurátora proti povoleniu obnovy konania
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	01.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Odôvodnenie sťažnosti prokurátora proti prvostupňovému rozhodnutiu o povolení obnovy konania, musí byť v rámci dodržania zásady rovnosti zbraní, doručené strane obhajoby. O to viac ak táto sťažnosť prokurátora obsahuje nové skutočnosti ku ktorým sa v predchádzajúcom konaní obžalovaný nevyjadril.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ požiadal o obnovu konania vo svojej trestnej veci, v ktorom bol odsúdený rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 T 9/2006 z 9. apríla 2013 pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného poriadku a iné okrem iného k nepodmienečnému trestu odňatia slobody v trvaní trinástich rokov. Okresný súd uznesením sp. zn. 2 Nt 23/2015 z 10. mája 2016 návrhu sťažovateľa na obnovu konania vyhovel. Na verejnom zasadnutí bezprostredne po vyhlásení predmetného uznesenia prítomný prokurátor oznámil, že proti tomuto rozhodnutiu podáva sťažnosť. Písomné odôvodnenie sťažnosti prokurátora bolo doručené 9. júna 2016 okresnému súdu. Spisový materiál spolu so sťažnosťou prokurátora bol predložený 15. júna 2016 na rozhodnutie krajskému súdu. Písomné odôvodnenie sťažnosti prokurátora nebolo doručené ani sťažovateľovi, ani jeho právnomu zástupcovi. Na neverejnom zasadnutí 31. augusta 2016 krajský súd sťažnosti prokurátora podanej v neprospech sťažovateľa vyhovel, prvostupňové rozhodnutie o povolení obnovy konania svojím uznesením sp. zn. 2 Tos 58/2016 zrušil a návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania zamietol podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku.
z odôvodnenia	Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie „rovnosti zbraní“ a z nej vyplývajúcej kontradiktórnosti konania. Európsky súd pre ľudské práva zásadu rovnosti zbraní definuje ako požiadavku, aby každá zo strán konania mohla obhajovať svoju vec za podmienok, ktoré ju z pohľadu konania ako celku, podstatným spôsobom neznevýhodňujú voči protistrane (pozri napr. rozsudky ESLP vo veciach: Nideröst – Huber proti Švajčiarsku, č. 18990/91 z 18. 2. 1997; Foucher proti Francúzsku, č. 22209/93 z 18. 3. 1997). Inými slovami cieľom uvedenej požiadavky je dosiahnutie „spravodlivej rovnováhy“ medzi stranami sporu. V trestnom konaní, kde záujmy štátu uplatňuje prokurátor a proti ktorému stojí strana obhajoby, teda obvinený spolu so svojím obhajcom, prípadne bez neho, nesmie byť postavenie obvineného (obžalovaného) zreteľne nevýhodné v porovnaní so stranou obžaloby. Nadväzujúca zásada kontradiktórnosti konania znamená, že obom stranám konania musí byť daná možnosť zoznámiť sa so stanoviskami a dôkazmi predloženými súdu s cieľom ovplyvniť jeho rozhodnutie (či už predloženými protistranou alebo iným na konaní nezúčastneným subjektom) a možnosť sa k nim vyjadriť. Z obsahu príslušného spisového materiálu ústavný súd zistil, že ani okresný súd a predovšetkým ani krajský súd (pred svojím rozhodnutím) nedoručili strane obhajoby písomné odôvodnenie sťažnosti, ktorú uplatnil prokurátor proti prvostupňovému rozhodnutiu o povolení obnovy konania. Krajský súd v podstate ani inak neumožnil sťažovateľovi (prípadne jeho právnomu zástupcovi), aby sa k tomuto stanovisku vyjadril, keďže o veci rozhodol v druhom stupni na neverejnom zasadnutí bez vypočutia sťažovateľa. Ústavný súd konštatuje, že uvedeným postupom krajského súdu v druhostupňovom konaní bola nepochybne porušená jedna z požiadaviek spravodlivého procesu, a to kontradiktórnosť konania (a súčasne „rovnosť zbraní“), keďže sťažovateľovi nebolo umožnené zaujať stanovisko k zásadným

	<p>argumentom sťažnosti prokurátora, ktorý ju podal v neprospech sťažovateľa a v dôsledku ktorej bolo pôvodné prvostupňové rozhodnutie zmenené. Ústavný súd zdôrazňuje, že všeobecný súd uvedené požiadavky spolutvoriace koncept základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže ignorovať, aj keď považuje svoje rozhodnutie za „vyslovene“ predvídateľné (ako to uvádza vo svojom vyjadrení k sťažnosti doručenom ústavnému súdu). Spôsob uplatnenia právomoci krajského súdu, ktorý nerešpektoval vymedzené princípy, nie je zlučiteľný so sťažovateľovým základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právom na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd dospel k záveru, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 58/2016 a jeho uznesením sp. zn. 2 Tos 58/2016 z 31. augusta 2016 porušené boli.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi nepriznal finančné zadostučinenie, no priznal mu náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľa nevyhovel.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	<p>ÚS SR: II. ÚS 584/2011, III. ÚS 402/08</p> <p>ESLP: Trančíková proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 17127/12, Ringier Axel Springer proti Slovenskej republike č. 35090/07 zo 4. 10. 2011, body 84 – 86, Hudáková a ďalší proti Slovenskej republike č. 23083/05 z 27. 4. 2010, bod 29</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>obnova konania-obnova konania v trestnom konaní</p> <p>prokurátor, prokuratúra</p> <p>rovnosť, rovnoprávnosť-rovnosť účastníkov súdneho konania</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na rovnosť účastníkov v konaní</p> <p>trest-asperačná zásada</p> <p>sťažnosť</p> <p>trestné konanie-obnova konania v trestnom konaní</p> <p>trestné konanie-zásady trestného konania</p>

spisová značka	III. ÚS 194/2017
populárny názov	Právo opustiť vec a vzdať sa vlastníckeho práva k veci
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	12.09.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	<p>Právo opustiť vec a vzdať sa jej vlastníctva je súčasťou obsahu vlastníckeho práva. Jednostranný právny úkon opustenia veci však musí byť urobený slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, musí zahŕňať vôľovú stránku a musí napĺňať tiež vôľu vzdať sa vlastníctva veci a jej fyzické opustenie, pričom iba samotné neužívanie veci samo osebe ešte neznamená zánik vlastníctva. Mnohoročné neprejavovanie záujmu právnych predchodcov žalovaných o predmet sporu, samo osebe nemohlo spôsobiť zánik vlastníckeho práva, pokiaľ toto nezaniklo už prv. Vzdanie sa prídely podľa § 132 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. ako jednostranný právny úkon vlastníka, ktorým sa vzdáva jeho vlastníctva, potom znamená obnovenie vlastníckeho práva štátu k prídely; vzdanie sa prídely nie je prevodom vlastníckeho práva, ale prechodom vlastníctva na štát.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ sa žalobou podanou na Okresnom súde Malacky (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 27 C 35/2010 domáhal proti žalovaným za účasti vedľajších účastníkov na strane sťažovateľa, aby okresný súd určil, že sporné pozemky sú vo vlastníctve štátu v správe Slovenského pozemkového fondu, a to z právneho titulu opustenej veci podľa § 132 ods. 1 v spojení s § 119 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „zákon č. 141/1950 Zb.“, alebo</p>

	<p>„stredný občiansky zákonník“). Tieto pozemky mali v roku 1948 nadobudnúť na základe výmeru o vlastníctve pôdy č. 1121/48 – 1/B z 2. apríla 1948 právni predchodcovia žalovanej v 1. rade J. M. a jeho manželka A. M. a právni predchodcovia žalovanej v 2. rade R. M. a jeho manželka M. M. a žalované potom dedením, avšak pridelu sa vzdali v prospech JRD, a to k 1. januáru 1951, o čom boli okresným národným výborom, pôdohospodárskym odborom vyhotovené zápisnice o vyúčtovaní s odchádzajúcimi prídelcami 26. januára 1955 a na ich základe došlo aj k realizovaniu vyúčtovania, o čom svedčia spisy Slovenskej štátnej sporiteľne z 2. januára 1957. Pretože pôvodní prídelcovia sa vzdali svojho vlastníckeho práva, toto stratili v zmysle § 132 ods. 1 v spojení s § 119 zákona č. 141/1950 Zb. v dôsledku čoho pripadlo do vlastníctva štátu. Pretože štát bol (aj s poukazom na osvedčenie Obvodného úradu v Stupave z roku 1994) vlastníkom týchto nehnuteľností, tento stav nemohol byť zmenený ani návrhom na zápis výmerov v prospech právnych predchodcov žalovaných. Ak napriek tomu k takémuto zápisu v roku 2006 došlo, stalo sa tak v rozpore s § 36a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, podľa ktorého platilo, že ak je vlastnícke právo k nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva a na vykonanie záznamu je predložená ďalšia verejná listina alebo iná listina, ktorá nevychádza z údajov katastra, katastrálne orgány nevykonajú záznam a vyzvú dotknuté osoby, aby podali na súde návrh na určenie práva k nehnuteľnosti. Správa katastra sa však týmto ustanovením neriadila.</p> <p>Okresný súd rozsudkom č. k. 27 C 35/2010-222 zo 7. septembra 2011 žalobu sťažovateľa zamietol.</p> <p>Krajský súd dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné a rozsudkom č. k. 6 Co 237/2011-260 z 30. januára 2012 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.</p> <p>Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu krajského súdu dovolanie, v ktorom uviedol, že súdy sa vecou a ním v konaní uplatnenými argumentmi riadne nezaoberali a vec nesprávne právne posúdili, čo viedlo k odňatiu možnosti sťažovateľovi pred súdom konať a založilo prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa uznesením sp. zn. 3 Cdo 67/2012 zo 16. apríla 2012 odmietol ako oneskorené (§ 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. a) OSP).</p> <p>Na základe podnetu sťažovateľa generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podaním sp. zn. VI 2 Pz 68/2013 z 5. februára 2013 podal proti rozsudkom okresného súdu a krajského súdu mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 OSP v spojení s § 243f ods. 1 písm. b) a c) OSP, navrhol ich zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie okresnému súdu. Podľa generálneho prokurátora uvedenými rozsudkami bol porušený zákon, pretože okresný súd i krajský súd vec nesprávne právne posúdili a konanie zároveň zaťažili vadami, ktorých následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 243f ods. 1 písm. b) a c) OSP].</p> <p>Najvyšší súd o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora za účasti vedľajších účastníkov na strane sťažovateľa rozhodol rozsudkom sp. zn. 3 MCdo 5/2013 z 31. marca 2016 tak, že mimoriadne dovolanie ako neopodstatnené zamietol (§ 243i ods. 2 OSP v spojení s § 243b ods. 1 OSP).</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd sa zaoberal najprv závermi najvyššieho súdu týkajúcimi sa nadobudnutia vlastníckeho práva právnymi predchodcami žalovaných, ktorými najvyšší súd reagoval na argumentáciu generálneho prokurátora v mimoriadnom dovolaní. Najvyšší súd v tejto otázke veľmi presvedčivo, dôsledne a v súlade so stabilnou rozhodovacou praxou odôvodnil svoj záver, podľa ktorého výmery o vlastníctve pôdy z 2. apríla 1948 vydané pre právnych predchodcov žalovaných spĺňali po formálnej, ako aj obsahovej stránke všetky zákonné podmienky a náležitosti nariadenia č. 104/1946 Sb. nar. SNR o vydávaní výmerov o vlastníctve pôdy pridelenej podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. nar. SNR, v dôsledku čoho právni predchodcovia žalovaných nadobudli vlastníctvo k sporným pozemkom, a to aj bez intabulácie výmerov. Ústavný súd sa stotožňuje i s ďalším právnym záverom najvyššieho súdu, podľa ktorého právnou normou, na základe ktorej treba posúdiť prípadné následné zmeny vlastníctva k predmetu pridelu v dobe do 26. januára 1955, je zákon č. 141/1950</p>

Zb., pričom s ohľadom na okolnosti tejto veci do úvahy môže prichádzať iba spôsob zmeny vlastníctva predpokladaný § 119a § 132 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb.

Podstatou ochrany, o poskytnutie ktorej žiadal v konaní sťažovateľ svojou žalobou všeobecné súdy, bolo na základe vykonaných dôkazov právne posúdiť, či k zániku vlastníckeho práva právnych predchodcov žalovaných došlo, a v kladnom prípade i to, či v jeho dôsledku nadobudol vlastnícke právo k predmetu sporu štát. K zániku vlastníctva malo dôjsť tým, že právni predchodcovia prídel opustili a tým sa vzdali svojho vlastníctva k nemu, čo malo byť potvrdené v zápisoch z roku 1955. Úlohou všeobecných súdov teda bolo ustáliť, či k príslušnému právnomu úkonu (právnej skutočnosti) došlo a vzhľadom na tvrdené okolnosti zaoberať sa jeho platnosťou. Dôkazné bremeno o samotnom prejave vôle nepochybne zaťažuje toho, kto tvrdí, že k vzdaniu sa vlastníckeho práva k veci došlo, avšak dôkazné bremeno na existenciu konkrétnych okolností, ktoré mali spôsobiť prípadnú neplatnosť takéhoto právneho úkonu, ťaží už toho, kto tieto okolnosti tvrdí.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní vo vzťahu k riešeniu otázky vzdania sa vlastníctva právny predchodcami žalovaných k prídelu vyčítal rozsudkom okresného súdu i krajského súdu, že zaťažili konanie inou vadou konania v zmysle § 243f ods. 1 písm. b) OSP, ktorú videl jednak v nedostatočnom zistení skutkového stavu veci z dôvodu nevykonania všetkých dôkazov, jednak v nesprávnom vyhodnotení vykonaných dôkazov a vyčítal im i nesprávne právne posúdenie veci [§ 243f ods. 1 písm. c) OSP].

Najvyšší súd na námietky generálneho prokurátora týkajúce sa zisteného skutkového stavu reagoval iba konštatovaním, podľa ktorého sa stotožnil so záverom okresného súdu i krajského súdu, že „nikdy nebolo preukázané, že... by právni predchodcovia žalovaných (prídelci) pozemky, ktoré im boli pridelené, hoci aj konkludentne dobrovoľne opustili, resp. sa vzdali vlastníckeho práva, že v zápisniciach o vyúčtovaní z 26. januára 1955 nie je žiadna zmienka o vzdaní sa vlastníckeho práva“. Vo vzťahu k zápisnici o vyúčtovaní s odchádzajúcimi prídelcami 26. januára 1955 najvyšší súd v závere svojho rozhodnutia uviedol, že „je zhodného názoru ako súdy nižších stupňov, že v konaní nebolo jednoznačne a nepochybne preukázané, že k takémuto právnomu úkonu zo strany prídelcov došlo“. Svoj záver podoprel však iba zistením, že z týchto zápisov je zrejmé len toľko, že k odovzdaniu prídelu malo dôjsť skôr ako boli zápisy spísané (prídel mal byť odovzdaný do roku 1951 a zápisy spísané v roku 1955). Ak je v zápise výslovne uvedené, že prídelca „opúšťa prídel“, tu najvyšší súd zdôraznil, že ide o „predtlačný text“, a tak „nemožno z toho vyvodiť, že právni predchodcovia žalovaných sa prídelu aj skutočne vzdali“.

Posudzujúc odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu v jeho časti týkajúcej sa námietok generálneho prokurátora smerujúcim k zistenému skutkovému stavu, ústavný súd nepovažuje odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu za vyhovujúce uvedeným požiadavkám, pretože nedáva presvedčivú odpoveď na otázku, z akých dôvodov sa najvyšší súd stotožnil so záverom okresného súdu a krajského súdu, podľa ktorého nebolo preukázané, že by právni predchodcovia žalovaných pozemky, ktoré im boli pridelené, hoci aj konkludentne opustili.

Pokiaľ ide o skúmanie platnosti právneho úkonu vzdania sa prídelu, najvyšší súd nastolil aj otázku vyžadovanej formy tohto právneho úkonu, avšak jednoznačne na ňu neodpovedal. V tejto súvislosti nie je zrejmé ani to, či najvyšší súd za prejav vzdania sa vlastníctva považuje už samotné opustenie veci. Najvyšší súd zdôraznil na niekoľkých miestach, že zápis o vyúčtovaní z 26. januára 1955 podpísali iba J. M. a R. M., pričom „podpisy ich manželiek, ktoré boli spoluvlastníkmi prídelu“ chýbajú. Aký právny následok a z akých dôvodov tejto okolnosti najvyšší súd priznal, však z jeho rozhodnutia už nevyplýva.

Podľa názoru ústavného súdu z už vykonaného dokazovania (najmä z obsahu zápisu o vyúčtovaní z 26. januára 1955) vyplýva, že právni predchodcovia žalovaných, a to J. M. a R. M. prejavili dostatočne jasne vôľu opustiť prídel, ktoré aj s manželkami opustili. O takomto (skoršom) prejave vôle nemožno mať pochybnosti ani v prípade, ak príslušná listina neobsahuje výslovné uvedenie slov „vzdáva sa vlastníckeho práva“, pretože obsah zápisu o vyúčtovaní z 26. januára 1955 v celkovom kontexte ani inak interpretovať nie je možné. Na tom nič nemení zistenie najvyššieho súdu, podľa ktorého slová „opúšťa prídel“ sú na

	<p>listine (zápise o vyúčtovaní z 26. januára 1955) predtlačené. To však, či prejav ich vôle možno považovať za platný právny úkon vzdania sa vlastníctva, alebo naopak sú dané dôvody jeho neplatnosti, ako naznačuje najvyšší súd, v konaní predmetom dokazovania nebolo a ani rozhodnutia všeobecných súdov neprinesli na túto otázku dostatočne a presvedčivo odôvodnenú odpoveď. Túto nejasnosť ešte zväčšuje i to, že k opusteniu prídelu došlo zjavne prv, než bol vyhotovený a podpísaný zápis o vyúčtovaní. Nevyliešená ostala požiadavka formy právneho úkonu, ako aj otázka vplyvu absencie podpisov manželiek na (dodatočných) zápisoch o vyúčtovaní z 26. januára 1955 na prípadnú platnosť úkonu. Rovnako tak pokiaľ vznikla pochybnosť o slobode prejavu vôle, nemožno takýto právny úkon považovať za absolútne neplatný iba s poukazom na všeobecný stav spoločnosti, právnu úpravu kolektivizácie a združstevňovania či hodnotenie jeho celkového priebehu v štáte bez zohľadnenia okolnosti konkrétnej veci.</p> <p>Ústavné neutržateľným a nekonzistentným sa potom javí opačný záver o nepreukázaní prejavu dostatočne jasnej vôle J. M. a R. M. vzdať sa vlastníctva prídelu, rovnako ako aj poukaz na možnú neplatnosť vzdania sa vlastníckeho práva bez relevantného odôvodnenia. Tieto závery najvyššieho súdu treba považovať za jednostranné.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 5/2013 z 31. marca 2016 porušené boli. Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 5/2013 z 31. marca 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	<p>ÚS SR: IV. ÚS 115/03, I. ÚS 331/09, I. ÚS 316/2011 NS ČR: 22 Cdo 465/2000 z 25. marca 2002</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>držba vlastníctvo vec (vo fyzickom zmysle)-opustená</p>

spisová značka	III. ÚS 196/2017
populárny názov	Formalistické posúdenie prejavu vôle pri posudzovaní zmeny priebehu hranice obce
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	12.09.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv analytická právna veta	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>Poznanie obsahu vôle je základom pre vyhodnotenie relevancie právneho úkonu. Bez prihliadnutia na obsah vôle nie je možné hovoriť o posúdení vôle. V takom prípade je možné hovoriť iba o posúdení prejavu.</p> <p>Ak návrh územných zmien pozostával z viacerých materiálov (z návrhu slovného popisu priebehu hranice okresov, z mapovej časti návrhu a tabuľky orientačných plošných údajov) bolo potrebné naň prihliadať komplexne.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Návrhom z 23. apríla 1997 sa obec Sokolany (ďalej aj „obec“) podľa § 52 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastrálnom znení platnom do 31. decembra 2001 domáhala na katastrálnom odbore, Okresnom úrade Košice-okolie (ďalej len „okresný úrad“) vydania rozhodnutia o zmene priebehu hranice mesta Košice a obce Sokolany spočívajúcej vo vrátení časti územia z katastra mesta Košice do katastra obce Sokolany. Podľa tvrdenia obce Sokolany bola v minulosti zmena priebehu hranice území, ku ktorej došlo s účinnosťou od 1. januára 1981, síce odsúhlasená príslušnými orgánmi, ale bola</p>

	<p>vykonaná bez súhlasu obce.</p> <p>Podstatou správneho konania bolo posúdenie otázky, či obec Hutníky (tá pozostávala z dvoch katastrálnych území – k. ú. Bočiar a k. ú. Sokoľany) ako právny predchodca obce Sokoľany (obec Sokoľany v danom čase neexistovala) vyslovila súhlas s pričlenením časti územia obce Hutníky k mestu Košice z oboch jej katastrálnych území, t. j. aj z katastrálneho územia Sokoľany, alebo iba z katastrálneho územia Bočiar. V priebehu súdneho konania nebolo sporné, že takýto súhlas bol obcou Hutníky vyslovený vo vzťahu k pričleneniu časti katastrálneho územia Bočiar. Sporným bolo iba to, či bol súhlas vyslovený aj vo vzťahu k časti katastrálneho územia Sokoľany.</p> <p>Okresný úrad prvýkrát rozhodol o tomto návrhu rozhodnutím č. k. H-2/97/d-BJ z 20. októbra 2004 tak, že návrh zamietol. Toto rozhodnutie spustilo sled opravných prostriedkov, návrhy zamietajúcich rozhodnutí, správnych žalôb, ako aj návrhy vyhovujúcich rozhodnutí. Každé z rozhodnutí sa líšilo v jedinom – v názore, či obyvatelia obce Hutníky skutočne vyslovili súhlas s odčlenením častí z oboch svojich katastrálnych území v prospech mesta Košice.</p> <p>Okresný úrad naposledy rozhodnutím č. k. OU-KS-KOI-H-2/97/d-BJ z 25. októbra 2013 (ďalej len „posledné rozhodnutie okresného úradu“) návrhu obce Sokoľany vyhovel (teda jeho rozhodnutím bolo ustálené, že obec Sokoľany súhlas k odčleneniu spornej časti katastrálneho územia nedala). Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 2 Sp 59/2013 z 25. marca 2014 posledné rozhodnutie okresného úradu zrušil. Tento rozsudok krajského súdu bol však uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sžr 75/2014 z 10. septembra 2015 zrušený pre formálnu chybu v označení aplikovaného právneho predpisu a vec bola krajskému súdu vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 Sp 59/2013 z 1. decembra 2015 vo veci opätovne rozhodol tak, že posledné rozhodnutie okresného úradu zrušil a vec mu vrátil na nové rozhodnutie. Napadnutým rozhodnutím bol tento rozsudok krajského súdu na základe odvolania obce zmenený tak, že posledné rozhodnutie okresného úradu bolo potvrdené.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Nosným argumentom sťažnosti je tvrdenie, že najvyšší súd svojvoľne vyhodnotil vôľu obyvateľov obce Hutníky. Sťažovateľ tiež okrajovo namieta, že najvyšší súd vykonal vo veci dokazovanie bez nariadenia pojednávania a prijal právny názor protichodný s právnym názorom vyjadreným v rozsudku najvyššieho súdu 1 Sžr 43/2012 zo 14. marca 2012.</p> <p>V prerokúvanom prípade nie je sporné, či prejav vôle (uznesenie o územných zmenách) bol prijatý orgánom, do kompetencie ktorého bolo vyhradené rozhodovať o územných zmenách. Napokon, aj sám najvyšší súd uvádza, že len uznesenie plenárneho zasadania miestneho národného výboru prijaté na plenárnom zasadnutí bolo spôsobilé rozhodnúť o územných zmenách. Sporným momentom nie je ani posúdenie prejavu vôle ako takého. Sporným momentom je obsah vôle obyvateľov obce Hutníky.</p> <p>Podľa názoru najvyššieho súdu nie je možné akceptovať taký názor sťažovateľa, podľa ktorého pojem „kataster Hutníky - Bočiar /VSŽ/“ je potrebné vykladať ako priemyselnú oblasť spadajúcu do oboch katastrálnych území (k. ú. Bočiar aj k. ú. Sokoľany) z dôvodu, že šlo o dobové označenie lokality, resp. skôr o miestnu „hantírku“. Najvyšší súd sa nestotožňuje ani s názorom sťažovateľa, podľa ktorého vôľu je potrebné vykladať komplexne s ohľadom na obsah návrhu územných zmien, dôvodovú správu a ostatné prílohy. Podľa názoru najvyššieho súdu je potrebné uznesenie o územných zmenách posúdiť striktnie formalisticky a pri použití formálnej logiky vôľa týkajúca sa odčlenenia k. ú. Sokolian v predmetnom uznesení nebola daná.</p> <p>Vôľa je základnou pojmovou kategóriou právneho systému. Právo stanovením normatívo (príkazov, zákazov, dovolení) pôsobí na jej utváranie. Do procesu jej tvorby vstupujú aj mimoprávne (sociologické, psychologické) momenty. Poznanie je spôsobilým subjektom práva pretvárané v konanie (v zmysle správania).</p> <p>Právny systém uvažuje o konaní ako o právnej skutočnosti závislej od vôle. Konanie preto hodnotí s ohľadom na vôľu subjektu práva. Niektoré konania považuje za súladné s právom (inak povedané, za právne) iné za nesúladné s právom (inak povedané, za protiprávne). Pri úvahách ako správne súdiť právnú relevanciu konania berie právny systém na zreteľ jednak proces utvorenia</p>

obsahu vôle (napr. hodnotenie danosti a zamerania obsahu vôle či dobromyseľnosť toho, komu bol právny úkon určený v civilných veciach; alebo rozsiahly inštitút zodpovednosti za zavinené konanie vo veciach trestných) a tiež prejav vôle (napr. stanovenie obsahových náležitostí prejavu vôle).

Právny úkon je z pohľadu konania subjektu práva právom dovoleným a vôľou podmieneným správaním (na ktoré sú viazané právne následky). Nejde iba o prázdny prejav vôle. Jeho obsah je daný. Bez ohľadu na to, aký je, dôležité je, že existuje (samozrejme ak nejde o mimovoľný, myslou neovplyvňovaný úkon). Poznanie obsahu vôle je preto základom pre vyhodnotenie relevancie právneho úkonu.

Bez prihliadnutia na obsah vôle nie je možné hovoriť o posúdení vôle. V takom prípade je možné hovoriť iba o posúdení prejavu.

Rozhodujúcou otázkou v konaní bolo posúdenie, či súhlas obyvateľov obce Hutníky s územnou zmenou bol daný, t. j. či bol obsahom ich vôle.

Najvyšší súd sa bez posúdenia otázky obsahu vôle utiekal k formalistickému posúdeniu prejavu vôle na základe pravidiel formálnej logiky.

Uznesenie o územných zmenách č. 18/1979 (teda prejav vôle) znelo takto:

«V bode „A“ súhlasí:

s bodom 4 návrhu uvedeného pod číslom Vnútr. 152/1979 týkajúceho sa rozšírenia územia Košíc o územie v katastri Hutníky – Bočiar /VSŽ/ a začlenením do územia okresu Košice mesto rešpektujúc tým uzn. vlády SSR číslo 19/1966 o Smernom územnom pláne HSA Košice.

V bode „B“ nesúhlasí:

aby obec Hutníky bola územne včlenená do okresu Košice mesto /Bod 5 návrhu uvedeného pod číslom Vnútr. 152/1979/»

Najvyšší súd tvrdí, že je vylúčené pričlenenie k. ú. Sokolian k okresu Košice-mesto, keďže bod „A“ uznesenia o územných zmenách nepojednáva o k. ú. Sokolany a zároveň bod „B“ uznesenia o územných zmenách pojednáva iba o obci Hutníky.

Tvrdenie najvyššieho súdu nie je logicky správnym. Podľa názoru ústavného súdu bod „A“ a bod „B“ uznesenia o územných zmenách nie sú výrokmí vzájomne sa vylučujúcimi. Ich súčasnosť aj správnosť je možná.

Bod „B“ uznesenia o územných zmenách totiž hovorí, že do okresu Košice-mesto nemá byť včlenená obec Hutníky. Z toho ale nevyplýva, že do okresu Košice-mesto nemôže byť včlenená časť obce Hutníky. Tento záver je potrebné urobiť vzhľadom na obsah dôvodovej správy na strane 2 [č. bl. Vnútr. 5792 písmená a) a c)].

Podľa dôvodovej správy [strana 2 (č. bl. Vnútr. 5792) písm. c)] „Rada MNV v Hutníkoch vyslovila nesúhlas s pričlenením celého katastrálneho územia obce k okresu Košice-mesto“. Z uvedeného nevyplýva, že do okresu Košice-mesto nemôže byť pričlenená niektorá (ktorákoľvek) časť obce Hutníky. Z uvedeného vyplýva iba to, že do okresu Košice-mesto môže byť pričlenená ktorákoľvek časť obce Hutníky, teda aj k. ú. Sokolany, ale nie obec Hutníky ako celok (obe a celé jej katastrálne územia súčasne).

Podľa dôvodovej správy [strana 2 (č. bl. Vnútr. 5792) písm. a)] „Rada MNV v Hutníkoch vyslovila súhlasné stanovisko k predloženému návrhu“. Táto skutočnosť podporuje logiku vyslovenia súhlasu obcou Hutníky s plánom pričlenenia návrhom územných zmien špecifikovaného územia pod vznikajúcim priemyselným parkom k okresu Košice-mesto.

V bode „A“ uznesenia o územných zmenách sa explicitne nespomína k. ú. obce Sokolany. Najvyšší súd preto tvrdí, že súhlas sa týkal iba k. ú. Bočiar.

Logika najvyššieho súdu aj v tomto smere zlyháva. Ak by sa vo veci mala uplatniť takáto logika, potom je potrebné urobiť záver, že v bode „A“ uznesenia o územných zmenách sa nespomína ani k. ú. Bočiar, pretože explicitne sa hovorí o „katastri Hutníky – Bočiar /VSŽ/“. „Kataster Hutníky – Bočiar /VSŽ/“ nikdy a nikde neexistoval.

Sumarizujúc je možné povedať, že obec Sokolany sa v uznesení o územných zmenách nespomína. Ani sa nemôže. Obec Sokolany toho času totiž neexistovala. Obyvatelia obce Sokolany boli obyvateľmi obce Hutníky. Existovalo iba k. ú. Sokolany obce Hutníky. To sa tiež v uznesení o územných zmenách explicitne nespomína. Explicitne sa v ňom však nespomína ani k. ú. Bočiar obce Hutníky.

	<p>Na mieste je teda otázka výkladu pojmu „kataster Hutníky – Bočiar /VSŽ/“. Jej výsledkom musí byť riešenie, ktoré časti územia obce Hutníky sa týmto označením mali na mysli (t. j. čo bolo obsahom vôle).</p> <p>Najvyšší súd ignoruje špecifikáciu odčleňovaného priemyselného územia dodatkom /VSŽ/ uvedenú v bode „A“ uznesenia o územných zmenách. Svoj logický záver o absencii súhlasu obce Sokoľany s územnými zmenami podopiera odkazom na dôvodovú správu [strana 2 (č. bl. Vnútr. 5792) písm. c)]. Tento záver (o absencii súhlasu), ako už bolo uvedené, z dôvodovej správy podľa názoru ústavného súdu nevyplýva. Textácia dôvodovej správy, na ktorú poukazuje najvyšší súd, paradoxne, namiesto podporenia, odporuje záverom najvyššieho súdu.</p> <p>Ústavný súd len pripomína, že súčasťou návrhu územných zmien boli presne špecifikované časti odčleňovaného územia obce Hutníky, a to vo vzťahu k obom katastrálnym územiám (teda k. ú. Bočiar, ako aj k. ú. Sokoľany), dokonca s presnou špecifikáciou výmery, ktorá bola v prípade odčleňovaného k. ú. Sokolian takmer trojnásobkom odčleňovanej výmery k. ú. Bočiar. S uvedenou skutočnosťou sa najvyšší súd nevysporiadal. Najvyšší súd sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal ani s popisom priebehu hranice okresov odčleňovaného územia (ten sa tiež dotýkal k. ú. Sokolian). Tieto skutočnosti zakladajú významný rozpor s názorom najvyššieho súdu, pretože sú s ním nezlučiteľné.</p> <p>Ďalšou závažnou skutočnosťou, ktorej sa najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí ani len nevenoval, je ozrejmienie dôvodu, na základe ktorého v odôvodnení rozhodnutia favorizoval časť dôvodovej správy na strane 2 (č. bl. Vnútr. 5792) pod písm. c) na úkor ostatného znenia návrhu územných zmien [napr. tej istej strany (č. bl. Vnútr. 5792) dôvodovej správy pod písm. a)], pričom táto skutočnosť bola jediným oporným bodom jeho rozhodnutia. Ostatné časti návrhu územných zmien najvyšší súd taktiež bez uvedenia dôvodu nihilizoval.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd dospel k presvedčeniu o svojvôli pri hodnotení vôle obyvateľov obce Hutníky prejavenej v uznesení o územných zmenách, keďže prijatý záver najvyššieho súdu z podkladov pre rozhodnutie nevyplýva a samotný obsah vôle pri rozhodnutí nebol zohľadnený vôbec. Navyše, použitie favorizovanej podpornej argumentácie pre prijatý záver [dôvodová správa str. 2 (č. bl. Vnútr. 5792) písm. c)] ostalo celkom neodôvodnené. Sumárne možno povedať, že návrh územných zmien nebol najvyšším súdom zohľadnený v celej svojej komplexnosti.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo mesta Košice na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžr 32/2016 z 8. júna 2016 porušené boli.</u></p> <p><u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžr 32/2016 z 8. júna 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Mestu Košice priznal náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Návrhu obce Sokoľany na vstup do konania ako vedľajšiemu účastníkovi nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	ÚS SR: I. ÚS 241/07, III. ÚS 833/2016
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces reštitúcia-krivda pri reštitúcii vôľa, prejav vôle kataster nehnuteľností-katastrálne konanie účastník konania-vedľajší účastník konania

spisová značka	III. ÚS 206/2017
populárny názov	Periodická kontrola dôvodnosti pozbavenia osobnej slobody
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik

druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	04.07.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4
analytická právna veta	Prípady pozbavenia osobnej slobody (zaistenia) majú byť v intenciách článku 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podrobené periodickej kontrole ospravedlniteľnosti ďalšieho trvania zaistenia. Preto má dotknutá osoba právo domáhať sa, aby súd preskúmal zákonnosť ďalšieho trvania pozbavenia jej osobnej slobody. Požiadavky na urýchlené rozhodovanie o pozbavení osobnej slobody a na periodickú súdnu kontrolu v primeraných intervaloch zabezpečujú, aby zadržaná osoba nemusela byť vystavená nebezpečenstvu, že zostane podrobená zadržovaniu aj dlho po tom, ako pozbavenie jej slobody prestalo byť ospravedlniteľné.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol rozhodnutím príslušnej zložky Policajného zboru o zaistení z 23. júla 2014 obmedzený na osobnej slobode (zaistený) podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) pre účely realizácie trestu vyhodenia uloženého právoplatným odsudzujúcim rozsudkom. Sťažovateľ adresoval 6. októbra 2014 útvaru policajného zaistenia žiadosť o prepustenie zo zaistenia, v ktorej dôvodil neúčelnosťou zaistenia jeho osoby. Dňa 7. októbra 2014 podal najvyššiemu súdu žalobu pre nezákonný zásah útvaru policajného zaistenia ako orgánu verejnej správy podľa § 250v Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Útvar policajného zaistenia doručil 16. októbra 2014 právnenému zástupcovi sťažovateľa svoje stanovisko k jeho žiadosti o prepustenie zo zaistenia, ktorým predmetnej žiadosti nevyhovel. Sťažovateľ 24. novembra 2014 doplnil žalobu o informáciu, že požiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky. Najvyšší súd namietaným rozsudkom žalobu sťažovateľa zamietol s odôvodnením, že nesplnil podmienku vyplývajúcu z § 250v ods. 3 OSP, teda že nepodal opravný prostriedok proti rozhodnutiu o zaistení z 23. júla 2014, ktorý má prednosť pred návrhom podľa § 250v OSP. Prikazom príslušnej zložky Policajného zboru z 21. augusta 2015 bol sťažovateľ podľa § 90 ods. 2 písm. b) bodu 1 zákona o pobyte cudzincov zo zaistenia prepustený.
z odôvodnenia	Sťažovateľ v sťažnosti uplatnil námietku porušenia svojho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru a je toho názoru, že mu zo strany najvyššieho súdu ochrana jeho právu na periodickú kontrolu dôvodnosti ďalšieho trvania zaistenia podľa ustanovenia čl. 5 ods. 4 dohovoru nebola poskytnutá, keďže sa najvyšší súd jeho návrhom odmietol meritórne zaoberať. Najvyšší súd v namietanom rozsudku formuloval záver, že sťažovateľ nesplnil podmienku vyplývajúcu z § 250v ods. 3 OSP, a síce, že nevyčerpal opravný prostriedok, ktorým disponoval proti primárnemu rozhodnutiu o zaistení z 23. júla 2014, a preto sa skúmaním ďalších podmienok, ktoré musia byť splnené kumulatívne, bližšie nezaoberal. V stanovisku k sťažnosti sťažovateľa najvyšší súd pozmenil svoj postoj a prezentoval názor, že sťažovateľ mal ochranu svojich práv uplatniť prostredníctvom návrhu na konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 250t OSP, keďže podľa mienky najvyššieho súdu útvar policajného zaistenia, ktorému sťažovateľ adresoval žiadosť o prepustenie zo zaistenia, nekonal spôsobom predpísaným relevantnými ustanoveniami zákona o pobyte cudzincov. V rámci suverénneho práva štátov kontrolovať vstup a pobyt cudzincov na vlastnom území má štát nepopierateľné právo „zaistiť“ (pozbaviť osobnej slobody) cudzinca, proti ktorému prebieha konanie o vyhodenie. Takéto zaistenie je zlučiteľné s čl. 5 ods. 1 dohovoru, pokiaľ je vykonané v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami. Sťažovateľ bol zaistený v zmysle § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov pre účely výkonu uloženého trestu vyhodenia. Možno teda konštatovať, že obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa bolo ratione materiae súčasťou čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru. S odkazom na ustanovenie čl. 5 ods. 4 dohovoru je osobe obmedzenej na osobnej slobode zaistením v zmysle čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru poskytnutá ochrana v podobe periodickej súdnej kontroly zákonnosti tohto zaistenia.

	<p>Preto má dotknutá osoba právo domáhať sa, aby súd preskúmal zákonnosť ďalšieho trvania pozbavenia jej osobnej slobody. Požiadavky na urýchlené rozhodovanie o pozbavení osobnej slobody a na periodickú súdnu kontrolu v primeraných intervaloch majú svoje opodstatnenie v tom, že zabezpečujú, aby zadržaná osoba nemusela byť vystavená nebezpečenstvu, že zostane podrobená zadržovaniu aj dlho po tom, ako pozbavenie jej slobody prestalo byť ospravedliteľné.</p> <p>Sťažovateľ požiadala o prepustenie zo zaistenia dôvodiac, že sa jeho zaistenie javí ako neúčelné, keďže v jeho prípade zaistenie smerovalo k výkonu uloženého trestu vyhostenia, ktorého realizácia sa stala podľa neho nemožnou, a to s ohľadom na bezpečnostnú situáciu v jeho domovskom štáte, z dôvodu ktorej nerealizuje Slovenská republika žiadne návraty štátnych príslušníkov do tejto krajiny. Sťažovateľ teda nenapádal primárne rozhodnutie o zaistení z 23. júla 2014, ale domáhal sa súdnej preverky zákonnosti ďalšieho trvania zaistenia jeho osoby. Najvyšší súd obsah návrhu vyhodnotil zjavne nesprávne, keďže dospel k záveru, že sťažovateľ nesplnil pre poskytnutie ochrany podľa § 250v OSP prvú podmienku, a to vyčerpanie opravného prostriedku proti primárnemu rozhodnutiu o zaistení. Najvyšší súd tak dospel predčasne k záveru, že v danom prípade sťažovateľovi v konaní podľa § 250v OSP ochranu nemožno poskytnúť. Najvyšší súd vzhľadom na právny názor, ku ktorému dospel, sa nezaoberal skúmaním otázky, ktorej zodpovedanie bolo prvým krokom v poradí, a síce otázky, či stanovisko útvaru policajného zaistenia, ktorým žiadosti sťažovateľa nevyhovelo, a teda nevydal „Príkaz na prepustenie štátneho príslušníka tretej krajiny z útvaru policajného zaistenia pre cudzincov“ (tak ako to učinil následne – pozri príkaz na prepustenie z 21. augusta 2015), bolo potrebné kvalifikovať ako rozhodnutie alebo ako tzv. iný zásah. Pokiaľ ide o neskoršiu argumentáciu najvyššieho súdu prezentovanú v stanovisku doručenom ústavnému súdu, v ktorom zastáva najvyšší súd názor, že príslušným konaním, v rámci ktorého mal sťažovateľ prvotne uplatniť ochranu svojich práv, bolo konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 250t OSP, ústavný súd je toho názoru, že v sťažovateľovom prípade postup príslušného správneho orgánu nevykazoval črty nečinnosti, keďže správny orgán svoju právomoc nepoprel, obsahom žiadosti sťažovateľa sa zaoberal, a teda na ňu reagoval.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že najvyšší súd, ktorý podmienil poskytnutie ochrany právam sťažovateľa (prostredníctvom vykonania súdnej preverky zákonnosti ďalšieho trvania zaistenia) vyčerpaním opravného prostriedku voči prvotnému rozhodnutiu o zaistení, tým de facto poprel naplnenie účelu čl. 5 ods. 4 dohovoru a takýto jeho postup spolu s namietaným rozsudkom nemožno kvalifikovať ináč ako arbitrárny.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Právo sťažovateľa na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžz 12/2014 a jeho rozsudkom č. k. 1 Sžz 12/2014-73 z 9. decembra 2014 porušené bolo.</u> 2. <u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Sžz 12/2014-73 z 9. decembra 2014 zrušil.</u> 3. <u>Sťažovateľovi finančné zadošťačenie nepriznal.</u> 4. <u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>ÚS SR: II. ÚS 557/2012, II. ÚS 595/2012, I. ÚS 129/03, III. ÚS 11/05, III. ÚS 142/06 EŠLP: rozsudok EŠLP vo veci Shishkov proti Bulharsku, č. 38822/97 z 9. 1. 2003</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo na osobnú slobodu vyhostenie správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov žaloba-zamietnutie správne súdnictvo-konanie proti nečinnosti správne konanie-správne uváženie správne súdnictvo-konanie o ochrane pred nezákonným zásahom</p>

spisová značka	III. ÚS 212/2017
populárny názov	Doručovanie upovedomenia o začatí exekúcie
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	04.07.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Postup exekútora, ktorý v okolnostiach posudzovanej veci poveril vykonaním úkonu doručením upovedomenia o začatí exekúcie inú osobu, konkrétne zamestnávateľa povinného (sťažovateľa), je možné považovať za svojvoľné prekročenie svojej právomoci a nezákonný postup, ktorý nemá oporu v právnych predpisoch. V dôsledku postupu exekútora, ktorý nemá oporu v právnych predpisoch, nemohlo dôjsť k účinnému doručeniu upovedomenia o začatí exekúcie.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je povinným v exekučnom konaní okresného súdu, ktorého predmetom je vymoženie výživného na jeho maloleté deti. Okresný súd napadnutým uznesením prvým výrokom zamietol námietky povinného proti trovám exekúcie a druhým výrokom čiastočne exekúciu zastavil. Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že okresný súd ako súd exekučný nesprávne právne posúdil včasnosť podania jeho námietok, keď ich odmietol ako oneskorene podané, pretože vychádzal z nesprávne určeného času účinného prevzatia upovedomenia o začatí exekúcie.
z odôvodnenia	Podľa Exekučného poriadku lehota na podanie námietok proti exekúcii sa odvíja od účinného doručenia upovedomenia o začatí exekúcie podľa § 50 ods. 1 Exekučného poriadku. Okamih doručenia upovedomenia o začatí exekúcie je spojený s významnými procesnými následkami. Vtedy sa povinný spravidla dozvie, že začala proti nemu exekúcia a od toho momentu sa má možnosť proti nej brániť. Mimoriadny význam okamihu začatia exekúcie je umocnený tým, že upovedomenie o začatí exekúcie je potrebné doručiť do vlastných rúk a náhradné doručenie v prípade fyzických osôb je podľa § 49 ods. 1 Exekučného poriadku vylúčené. Exekučný poriadok v ustanovení § 47 ods. 1 a 2 jednoznačne určuje, že exekútor upovedomuje o začatí exekúcie. Môže tak v zmysle Exekučného poriadku a zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) urobiť sám prostredníctvom pošty, prostredníctvom orgánu obce alebo príslušného útvaru Policajného zboru a v prípadoch ustanovených osobitným predpisom aj prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 45 ods. 1 v spojení s § 251 ods. 4 OSP) alebo týmto úkonom poveriť svojho koncipienta alebo iného zamestnanca (§ 22 ods. 1 a § 28 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku) alebo iného exekútora (§ 17 ods. 1 Exekučného poriadku). Súčasne je doručovateľ povinný poučiť adresáta o následkoch bezdôvodného odopretia prijatia upovedomenia o začatí exekúcie. Ústavný súd už vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 151/2012 uviedol, že súdny exekútor má pri výkone exekučnej činnosti postavenie verejného činiteľa. Tento svoj status získal podľa Exekučného poriadku; ustanovenie § 2 ods. 1 ustanovuje, že exekútor je štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí. Podľa ustanovenia § 5 Exekučného poriadku má exekútor pri výkone exekučnej činnosti ako výkonu verejnej moci postavenie verejného činiteľa. Z uvedeného vyplýva, že Exekučným poriadkom preniesol štát časť výkonu svojej moci – špecificky moci súdnej, ktorej súčasťou je aj konanie vykonávané – na súdnych exekútorov. Nimi sú síce fyzické osoby, avšak táto skutočnosť má význam len právne-technicky či organizačne-inštitucionálny. Z hľadiska funkcionálneho vykonávajú tieto osoby štátnu moc, resp. moc súdnu. Preto ak exekútor vykonáva funkcie, ktoré by inak bol povinný vykonať štát, resp. súd, je pri výkone zverenej štátnej moci povinný dbať a rešpektovať základné práva tých osôb, vo vzťahu ku ktorým prenesenú štátnu moc vykonáva; rovnako tak pre tieto osoby musí platiť rovnaký štandard ochrany ich základných práv ako v konaní pred súdmi. Vychádzajúc z uvedeného právneho postavenia exekútora možno konštatovať, že aj pre exekútora pri výkone exekučnej činnosti platí čl. 2 ods. 2 ústavy, to

	<p>znamená, že môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.</p> <p>Pokiaľ právne predpisy nepripúšťajú, aby činnosť inak priamo zverenú exekútorovi pri výkone exekučnej činnosti exekútor preniesol na inú osobu okrem už vymenovaných osôb v právnych predpisoch, postup exekútora, ktorý v okolnostiach posudzovanej veci poveril vykonaním úkonu doručením upovedomenia o začatí exekúcie inú osobu, konkrétne zamestnávateľa povinného (sťažovateľa), je možné považovať za svojvoľné prekročenie svojej právomoci a nezákonný postup, ktorý nemá oporu v právnych predpisoch. V dôsledku postupu exekútora, ktorý nemá oporu v právnych predpisoch, nemohlo dôjsť k účinnému doručeniu upovedomenia o začatí exekúcie, preto ústavný súd konštatuje, že okresný súd v dôsledku neústavného výkladu relevantných noriem týkajúcich sa doručovania napadnutým uznesením zasiahol do označených práv tým, že námietky sťažovateľa proti trovám exekúcie ako oneskorene podané odmietol.</p> <p>Ústavný súd v súvislosti s obranou okresného súdu poukazujúcou na to, že sťažovateľ je cudzinec a má údajne právnické vzdelanie získané v zahraničí a že používa titul doktora práv na Slovensku, preto ho v zmysle čl. 11 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) nebolo potrebné poučiť, je nenáležitá. Je potrebné dodať, že v čase sporného doručovania platil Občiansky súdny poriadok, preto je neprípustné aplikovať na udalosti a úkony, ktoré v tom čase ne/vyvolali účinky, nový procesný predpis, ktorý nadobudol účinnosť až po týchto udalostiach alebo úkonoch. Išlo by o neprípustnú retroaktivitu v procesnom práve. Navyše, pre účely Občianskeho súdneho poriadku bolo možné za osobu, ktorá má právnické vzdelanie, považovať osobu, ktorá právnické vzdelanie získala v tuzemsku alebo na základe nostrifikovaného dokladu o jej vzdelaní.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 16 Er 2606/2012 z 29. júna 2016 v časti výroku o zamietnutí námietok povinného proti trovám exekúcie porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 16 Er 2606/2012 z 29. júna 2016 v časti výroku o zamietnutí námietok povinného proti trovám exekúcie zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	<p>ÚS SR: III. ÚS 151/2012, I. ÚS 37/95</p> <p>NS SR: 2 Cdo 163/2003</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>verejný činiteľ</p> <p>zamestnávateľ</p> <p>výklad (interpretácia)-rozširujúci</p> <p>exekúcia-námietky</p> <p>zákonnosť</p> <p>exekúcia-upovedomenie o začatí exekúcie</p> <p>aplikácia právnych noriem-ústavne nesúladná</p> <p>arbitrárnosť</p> <p>doručenie, doručovanie-písomností (zásielok)</p> <p>cudzinec, cudzinci</p>

Uznesenie:

spisová značka	III. ÚS 464/2017
populárny názov	Výšetrenie policajného zásahu v Moldave nad Bodvou
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb

druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	01.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 21 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 14 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 Ústava Slovenskej republiky čl. 16 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 21 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 21 ods. 3
analytická právna veta	Nerešpektovanie získaných záverov znaleckého dokazovania orgánmi činnými v trestnom konaní by znamenalo diskvalifikáciu objektívnosti a náležitého objasnenia veci.
skutkový stav a základné fakty	<p>Vyšetrovateľ inšpekčnej služby uznesením ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 23. novembra 2015</p> <p>- podľa § 215 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zastavil trestné stíhanie pre skutok uvedený v uznesení o začatí trestného stíhania pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 20. januára 2014 právne kvalifikovaný ako zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) a c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. h) a § 140 písm. b) Trestného zákona, lebo tento skutok nebol trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci,</p> <p>- podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zastavil trestné stíhanie pre skutok č. 4 uznesenia o začatí trestného stíhania pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 20. januára 2014 právne kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, lebo bolo nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie,</p> <p>- podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zastavil trestné stíhanie pre skutok č. 5 uznesenia o začatí trestného stíhania od ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 20. januára 2014 právne kvalifikovaný ako zločin mučenie a iné neľudské alebo kruté zaobchádzanie podľa § 420 ods. 1 a 2 písm. e) Trestného zákona, lebo bolo nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie a</p> <p>- podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zastavil trestné stíhanie pre skutok č. 6 uvedený v uznesení o začatí trestného stíhania pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 8. septembra 2014 právne kvalifikovaný ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, lebo skutok nebol trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci.</p> <p>V označenom konaní inšpekčnej služby sťažovatelia vystupovali ako poškodení, a to v súvislosti s udalosťami, ktoré sa stali počas výkonu „,policajno-pátracej akcie 100“ konanej... 19. 06. 2013 na ulici Budulovská... Moldava nad Bodvou a následne na Obvodnom oddelení Policajného zboru Moldava nad Bodvou».</p>
z odôvodnenia	<p>U jednotlivých sťažovateľov nebolo exaktne preukázané splnenie zákonnej podmienky vyčerpania všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré im zákon na ochranu ich základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie boli sťažovatelia oprávnení podľa osobitných predpisov (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Z napadnutých rozhodnutí krajskej prokuratúry vyplýva, že riadny opravný prostriedok proti obom napadnutým rozhodnutiam vyšetrovateľa inšpekčnej služby podal splnomocnenec poškodených, ktorým bol aktuálny právny zástupca sťažovateľov, avšak nijako nepreukázal, že bol splnomocnencom všetkých sťažovateľov ako poškodených, a teda že riadny opravný prostriedok proti uzneseniam inšpekčnej služby bol podaný za všetkých sťažovateľov.</p> <p>Ústavný súd v snahe vyhnúť sa prílišnému formalizmu, ako aj s prihliadnutím na závažnosť sťažovateľmi tvrdených skutočností a povahu namietaných práv pristúpil k preskúmaniu sťažnosti v rozsahu, v akom mu to umožňovala</p>

ústavnoprávne relevantná kvalita použitej argumentácie sťažovateľov v podanej sťažnosti a jej doplnení, resp. vyplývajúca z ich príloh, t. j. miestami bez zodpovedajúceho cieleňia na konkrétne osoby sťažovateľov.

Podstatná časť sťažnosti sťažovateľov sa týka skutkových tvrdení, ktoré však ústavný súd nemá právomoc verifikovať, pretože nie je skutkovým súdom ale je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti a v tomto smere nemôže vykonať dokazovanie. Ústavný súd nevykonáva procesné úkony trestného konania a ani nehodnotí (nevyhodnocuje/ neprehodnocuje) dôkazy vykonané orgánmi činnými v trestnom konaní (ale ani všeobecnými súdmi) a nemôže ani nahrádzať nimi prijaté právne závery, pokiaľ nie sú v zjavnom rozpore so znením, zmyslom a účelom vo veci aplikovaných právnych noriem. Úloha ústavného súdu v tejto veci predovšetkým spočíva v zistení, či orgány činné v trestnom konaní, ktoré sa na vyšetrovaní prípadu zúčastnili, vykonali jeho účinné úradné vyšetrovanie, t. j. či pre objasnenie okolností prípadu bolo zo strany konajúcich orgánov verejnej moci urobené maximum.

Z napadnutých rozhodnutí krajskej prokuratúry č. k. Kv 13/14/7700-135 zo 16. februára 2016 a č. k. Kv 13/14/7700-144 z 23. mája 2016 vyplýva, že sťažovatelia v sťažnostiach proti rozhodnutiam vyšetrovateľa inšpekčnej služby z 23. novembra 2015 a 22. marca 2016 namietali tie isté skutočnosti, ktoré tvoria podstatu sťažnosti podanej ústavnému súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že nie je alternatívnou a ani ďalšou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, alebo v tomto prípade orgánov činných v trestnom konaní. V dôsledku toho sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi, v danej veci orgánmi činnými v trestnom konaní (vrátane ich procesného postupu) s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové alebo právne závery orgánov činných v trestnom konaní môžu byť preto predmetom kontroly zo strany ústavného súdu zásadne len vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

Podľa názoru ústavného súdu z napadnutých rozhodnutí krajskej prokuratúry v spojení s rozhodnutiami vyšetrovateľa inšpekčnej služby je zrejmé, že v danej veci došlo k naplneniu všetkých požiadaviek kladených na účinné úradné vyšetrovanie prípadu, ktoré vyústilo do hodnoverného objasnenia všetkých jeho okolností.

Orgány činné v danom prípravnom konaní vykonali maximum pre objasnenie všetkých skutkových okolností prípadu. Podľa názoru ústavného súdu v danej veci absolútne neprichádza do úvahy čo i len minimálna pochybnosť o tom, že by nebolo vykonané účinné úradné vyšetrovanie inkriminovanej policajnej akcie na Budulovskej v Moldave nad Bodvou a následného konania príslušníkov polície na Obvodnom oddelení Policajného zboru Moldava nad Bodvou vo vzťahu k sťažovateľom.

Závery prijaté vyšetrovateľom inšpekčnej služby a krajskou prokuratúrou sú opreté o výsledky dôkladne vykonaného vyšetrovania a rozsiahle odôvodnenia ich rozhodnutí sú logické, homogénne, bez vnútorných rozporov, s uvedením racionálnych vyhodnotení zabezpečených dôkazných prostriedkov a z nich plynúcich dôkazov.

Orgány činné v prípravnom konaní presvedčivo odôvodnili zistenie faktu, že proti sťažovateľom nebolo príslušníkmi polície postupované tak, ako to tvrdili vo svojich výpovediach. Účinky nimi uvádzaných postupov a spôsobov konania príslušníkov polície (fyzické násilie, neprimerané použitie donucovacích prostriedkov, poškodzovanie majetku a pod.) by sa zákonite museli prejavovať v objektívnom svete v podobe následkov takéhoto konania na predmetoch útoku (či už živých alebo neživých), ktoré však preukázateľne nenastali. Svedčia o tom nielen znalecké posudky, ktoré sťažovatelia spochybňujú z dôvodu uplynutia dlhšieho času od reálneho uskutočnenia policajnej akcie po ich vyhotovenie, ale aj výsluchy svedkov, lekárske správy, ďalšie listinné doklady, obrazové záznamy (fotografie), audiovizuálny záznam (video) a iné, teda aj také, na výpovednú hodnotu ktorých plynutie času nemá negatívny dopad. Pokiaľ k použitiu donucovacích prostriedkov došlo, stalo sa tak v situáciách predpokladaných zákonom a v medziach zákona, o čom boli vyhotovené

	<p>zodpovedajúce záznamy a štandardné hlásenia o použití donucovacích prostriedkov. Vyšetrovateľ inšpekčnej služby vykonaným vyšetrovaním preukázal, že neexistujú pochybnosti o tom, že pri použití donucovacích prostriedkov príslušníkmi polície počas tejto pátracej akcie nedošlo k excesu mimo zákonom upravený rámec, s čím sa krajská prokuratúra stotožnila.</p> <p>Rovnako ako nebolo preukázané použitie neprimeraného násillia (resp. neprimeraného použitia donucovacích prostriedkov), z odôvodnení napadnutých rozhodnutí vyplýva, že nebol preukázaný ani neoprávnený vstup do obydli jednotlivých sťažovateľov (odhliadnuc od skutočnosti, že preukázateľne sa údajný zásah do tohto práva netýkal všetkých sťažovateľov), ktorí síce poukázali na zákonnú úpravu a ňou požadované podmienky vstupu príslušníka polície do obydli, splnenie ktorých je predpokladom pre jeho posúdenie ako oprávneného, avšak ako z vyšetrovania vyplynulo, k vstupom do obydli buď nedošlo vôbec, alebo k nim došlo takým spôsobom, ktorý sa nevyznačoval prvkami protizákonnosti (príslušníci vstupovali do obydli so súhlasom tam žijúcich osôb alebo na ich pozvanie). Tieto závery jasne vyplývajú z dôkazov, na ktoré napadnuté rozhodnutia krajskej prokuratúry, ako aj inšpekčnej služby zreteľne poukázali.</p> <p>Za takto zisteného skutkového stavu vo vzťahu k tejto otázke bolo bezpredmetným bližšie skúmať splnenie podmienok legality, legitimity a nevyhnutnosti zásahu do práva na rešpektovanie súkromného života a obydli podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, resp. základného práva na nedotknuteľnosť obydli podľa čl. 21 ods. 1, 2 a 3 ústavy, keďže sťažovateľmi tvrdený spôsob vstupu do obydli bol vyšetrovaním presvedčivo vyvrátený.</p> <p>Ako vyplýva z napadnutých rozhodnutí, práve znalecké dokazovanie poskytlo orgánom činným v trestnom konaní také kvantum informácií príslušnej kvality, ktoré ich viedlo k opodstatnenému presvedčeniu o nepravdivosti sťažovateľmi tvrdených okolností prípadu. Nerešpektovanie získaných záverov znaleckého dokazovania orgánmi činnými v trestnom konaní by znamenalo diskvalifikáciu objektívnosti a náležitého objasnenia veci. Ústavný súd pritom zastáva názor, že vyšetrovateľ inšpekčnej služby postupoval správne (rozhodne nie v rozpore so zákonom), ak pre náležité objasnenie veci využil zákonnú možnosť pribratia súdneho znalca do konania na podanie takéhoto znaleckého posudku.</p> <p>Sťažovatelia trvali na tom, že trestné stíhanie inšpekčná služba v spojení s krajskou prokuratúrou nemohli zastaviť, keďže stále, vzhľadom na ich výpovede, pretrvávali pochybnosti brániace rozhodnúť v merite veci v prípravnom konaní, ale podľa ich presvedčenia mal o tom rozhodovať až všeobecný súd.</p> <p>Práve v prípade zvolenia postupu podľa § 206 Trestného poriadku (vznesenie obvinenia), ktoré je nevyhnutným predpokladom pre následné podanie obžaloby, na základe ktorej by sa trestná vec dostala pred všeobecný súd, by sa vyšetrovateľ inšpekčnej služby a prokurátor krajskej prokuratúry vykonávajúci dozor nad vyšetrovaním za takto zisteného skutkového stavu s vysokou mierou pravdepodobnosti vystavili riziku neopodstatneného zásahu do základných práv osôb, proti ktorým sa sťažovatelia takéhoto vznesenia obvinenia domáhali.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľov odmietol.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>ÚS SR: I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010, I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>trestné konanie-prípravné diskriminácia-zákaz orgán činný v trestnom konaní-vyšetrovateľ poškodený práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-zákaz mučenia, krutého, neľudského či ponižujúceho zaobchádzania trestné stíhanie konanie-zastavenie</p>

	práva a slobody – národnostných menšín a etnických skupín-zákaz diskriminácie pre príslušnosť k národnostnej menšine alebo etnickej skupine
--	---

spisová značka	III. ÚS 552/2017
populárny názov	Skúmanie podmienok oslobodenia od DPH
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	12.09.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Dôkazné bremeno o splnení podmienok pre oslobodenie od dane z pridanej hodnoty znáša daňový subjekt, ktorý oslobodenie uplatňuje, pričom oslobodenie od dane z pridanej hodnoty pri vývoze sa nevzťahuje na tovar ako taký, t. j. na predmet kúpnej zmluvy, ale na dodanie tovaru, teda daňovú transakciu medzi týmito subjektmi aj s preukázaním dodania daňového plnenia nadobúdateľovi v inom členskom štáte. V daňovom konaní je preto nutné skúmať nie len prechod práva nakladať s tovarom ako vlastníkom z dodávateľa na odberateľa, ale zároveň aj fyzický pohyb tovaru.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka sa ako žalobkyňa v konaní na Krajskom súde v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 S 50/2015 domáhala proti Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky ako žalovanému (ďalej len „žalovaný“) preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100301/1/403676/2014/5098 z 10. septembra 2014, ktorým potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Nitra (ďalej len „daňový úrad“) č. 9412401/5/2963911/2014 z 20. júna 2014, ktorým podľa § 68 ods. 5 a 6 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov daňový úrad určil sťažovateľke rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie september 2008 vo výške 62 576,27 € z dôvodu, že nepreukázala splnenie podmienok oslobodenia od dane podľa § 43 ods. 1 v nadväznosti na § 43 ods. 5 a § 43 ods. 8 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z pridanej hodnoty“). Sťažovateľka si oslobodenie od dane z pridanej hodnoty uplatnila pri tovare repka olejná v množstve 850 ton v celkovej sume 9 921 966 Sk, ktorý mal byť dodaný v septembri 2008 odberateľovi, do Českej republiky, t. j. do iného členského štátu Európskej únie. Rozdiel dane z pridanej hodnoty bol sťažovateľke určený s odôvodnením, že sťažovateľkou predložené doklady (kúpna zmluva, faktúry, príjemka – výdajka – prevodka – dodací list, medzinárodné nákladné listy CMR) dodanie tovaru do Českej republiky, t. j. jeho vývoz, relevantne nepreukazujú. Podľa týchto dokladov mala sťažovateľka ako dodávateľ dodať odberateľovi tovar a jeho dopravu mal zabezpečiť odberateľ na vlastné náklady. Zo sťažovateľkou predložených dokladov vyplýva, že dopravu do Českej republiky mali vykonať rôzni dopravcovia, ktorých mal zabezpečiť odberateľ. Vzhľadom na to bola sťažovateľka povinná predložiť i prepravný či iný doklad o odoslaní tovaru s uvedením miesta určenia. Na dokladoch predložených sťažovateľkou, a to príjemka – výdajka – prevodka – dodací list nebol uvedený subjekt, ktorý tovar prevzal na prepravu od sťažovateľky a ktorý mal realizovať prepravu do Českej republiky, pričom z medzinárodných nákladných listov vyplýva, že to mal byť subjekt odlišný od sťažovateľky i odberateľa. Príjemka – výdajka – prevodka – dodací list v kolónke „prijal“ obsahujú pečiатku odberateľa a rovnakou pečiатkou sú označené i medzinárodné nákladné listy, pričom v nich je ako miesto vykladania tovaru uvedené Uherské Hradište. Vyjadrenia jednotlivých dopravcov uvedených v medzinárodných nákladných listoch však vykonanie prepravy nepotvrdili. Sťažovateľka žalobou navrhla krajskému súdu rozhodnutie žalovaného č. 1100301/1/403676/2014/5098 z 10. septembra 2014 zrušiť. Krajský súd rozsudkom č. k. 11 S 50/2015-61 z 3. februára 2016 postupom podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) žalobu sťažovateľky zamietol.

	<p>Sťažovateľka podala proti tomuto rozsudku krajského súdu odvolanie z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. b) a f) OSP a navrhla rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.</p> <p>Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžf 27/2016 z 28. marca 2017 rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 druhej vety OSP a § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ako vyplýva zo sťažnosti sťažovateľky, jej podstatou nie je spochybnenie záveru najvyššieho súdu, podľa ktorého „nestačí iba formálne preukázanie (pozn: listinami), ale je nutné preukázať, že tovar skutočne fyzicky opustil územie Slovenskej republiky a bol dodaný nadobúdateľovi, na ktorého prešlo právo nakladať s tovarom ako vlastník“, ale argumentácia viažuca sa k tvrdenej dobromyseľnosti sťažovateľky a ňou tvrdeného rozsahu opatrení, o ktorých je presvedčená, že zodpovedali požiadavke rozumnej primeranosti. Podľa jej názoru s touto jej argumentáciou sa najvyšší súd nevysporiadal ústavne konformným spôsobom.</p> <p>Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým uviesť, že právna úprava daňového konania a oslobodenia od dane z pridanej hodnoty je založená na princípe, podľa ktorého dôkazného bremeno o splnení podmienok pred oslobodenie od dane z pridanej hodnoty znáša daňový subjekt, ktorý oslobodenie uplatňuje (napr. III. ÚS 78/2011), pričom oslobodenie od dane z pridanej hodnoty pri vývoze sa nevzťahuje na tovar ako taký, t. j. na predmet kúpnej zmluvy, ale na dodanie tovaru, teda daňovú transakciu medzi týmito subjektmi aj s preukázaním dodania daňového plnenia nadobúdateľovi v inom členskom štáte. V daňovom konaní je preto nutné skúmať nie len prechod práva nakladať s tovarom ako vlastník z dodávateľa na odberateľa, ale zároveň aj fyzický pohyb tovaru.</p> <p>Aj v skoršej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa ustálil názor, podľa ktorého dôkazné bremeno o reálnom dodaní tovarov a služieb zaťažuje daňový subjekt; pričom samotné preukázanie dodávok tovaru a služieb len faktúrami a iným listinným dôkazom nie je postačujúce, pretože faktúra, resp. CMR je relevantným dokladom, len ak je nepochybné, že sú v nej uvedené údaje odrážajúce skutočne reálne plnenie; to, že určitý doklad má všetky náležitosti účtovného dokladu a je riadne zaúčtovaný v zmysle zákona o účtovníctve, ešte nie je dôkazom o tom, že daňový subjekt je oprávnený uplatniť si odpočítanie dane z tohto dokladu (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžf 6-7/2014 z 26. marca 2015).</p> <p>Ak sťažovateľka zdôrazňuje dobromyseľnosť a rozsah ňou vykonaných opatrení a v tejto súvislosti vyčíta najvyššiemu súdu, že nevysvetlil, v čom pochybila, pre tento jej názor ústavný súd nenachádza oporu v obsahu odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu. Ten v ňom zreteľne uviedol, že neobozretnosť sťažovateľky spočívala už v jej postupe pri vzniku záväzkového vzťahu, keď sa pri uzatváraní kúpnej zmluvy spoliehala na to, že tovar bude prepravený do iného členského štátu, bez tohto aby bolo dostatočne špecifikované miesto dodania tovaru a to, akým subjektom bude preprava tovaru realizovaná. Napriek tomu, že tejto skutočnosti si musela byť sťažovateľka vedomá, nevykonala následne také opatrenia, aby mohla dôvodne predpokladať dodanie tovaru odberateľovi.</p> <p>Ústavný súd nepovažuje tento prísny prístup najvyššieho súdu pri výklade zákona o dani z pridanej hodnoty za rozporný s účelom a zmyslom právnej úpravy a ani za neprímerane formalistický. Intrakomunitárne dodávky tovaru sú nepochybne z tohto hľadiska pre predávajúceho určitým rizikom, zvlášť, ak ponechá prepravu tovaru do iného členského štátu na nadobúdateľa. Preto kladú na predávajúceho i zvýšené nároky, ktoré sa musia prejaviť i v spôsobe a rozsahu prijatých opatrení v rámci kritéria ich rozumnej primeranosti. Je to však dôsledok slobody pohybu tovaru, keď pri intrakomunitárnom nadobudnutí tovaru nie je pohyb tovaru cez hranice štátov monitorovaný, a preto ani nie je možné vylúčiť riziko vzniku daňových podvodov.</p> <p>Napokon, aj Súdny dvor v rozsudku sp. zn. C 409/04 podmienil svoj vyslovený názor, podľa ktorého nemožno nútiť dodávateľa, ktorý predložil dôkazy na prvý pohľad odôvodňujúce jeho právo na oslobodenie dodávky tovaru v rámci Spoločenstva od dane, aby následne zaplatil daň z pridanej hodnoty z tohto tovaru, keď sa zistí, že uvedené dôkazy sú nepravdivé, práve tým, že sa</p>

	<p>v daňovom konaní preukáže prijatie všetkých rozumných opatrení dodávateľom, ktoré boli v jeho moci, aby sa uistil, že dodávka v rámci Spoločenstva, ktorú uskutoční, nebude viesť k jeho účasti na daňovom podvode.</p> <p>Aj podľa názoru ústavného súdu však sťažovateľka v tejto veci neprijala všetky rozumné opatrenia, ktoré boli v jej moci, aby sa uistila, že dodávka v rámci Spoločenstva, ktorú uskutoční, nemôže viesť k jej účasti na daňovom podvode, resp. ktorými by zabránila vzniku daňového podvodu.</p> <p>Z týchto dôvodov ústavný súd nepovažoval právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil potvrdenie odvolaním sťažovateľky napadnutého rozsudku krajského súdu ako vecne správneho za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení zákona o dani z pridanej hodnoty a predpisov upravujúcich daňové konanie, ktorý by popieral ich účel a zmysel. Preto ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý proces a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o jej odvolaní. Preto <u>sťažnosť sťažovateľky odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	<p>ÚS SR: III. ÚS 78/2011 NS SR: 8 Sžf 6-7/2014 z 26. marca 2015 SD EÚ: C 409/04</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov
kľúčové slová	<p>daň-oslobodenie od dane dokazovanie-dokazovanie v daňovom konaní daň-z pridanej hodnoty</p>

Nález - priet'ahy:

spisová značka	III. ÚS 243/2017
populárny názov	Extrémne priet'ahy v súdnom konaní
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	04.07.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Súdne konanie, ktoré nebolo právoplatne skončené ani po takmer 22 rokoch od jeho začatia, nie je potrebné osobitne vyhodnocovať a uvádzať prípadne jednotlivé obdobia nečinnosti okresného súdu, pretože v okolnostiach danej veci už samotná dĺžka konania je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľná a ničím neospravedlňiteľná. Takáto zdĺhavosť konania predlžuje stav právnej neistoty účastníka do takej miery, že sa jeho právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate.
skutkový stav a základné fakty	Krajský súd ako súd prvej inštancie vydal v napadnutom konaní, ktoré sa začalo ešte v roku 1996, šesť rozsudkov s výraznými časovými odstupmi, v ktorých absentovali základné zákonné náležitosti. Z uvedených faktov vyplýva, že ani po viac ako 21 rokoch od podania žaloby ku dnešnému dňu predmetná vec nie je právoplatne rozhodnutá.
z odôvodnenia	Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že preskúmané konanie nie je po právnej ani skutkovej stránke osobitne zložitý – jeho predmetom je nárok na zaplatenie pohľadávky (resp. už len jej

príslušenstva, keďže žalovaní istinu uhradili v priebehu konania) z úverovej zmluvy, teda ide o vec patriacu do štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Potreba určenia výšky úrokov z omeškania, ktorá je medzi stranami sporu stále sporná, síce signalizuje určitý stupeň zložitosti veci, avšak nemôže byť takej intenzity, aby napadnuté konanie v čase rozhodovania ústavného súdu trvalo viac ako 21 rokov. Na právnu a skutkovú náročnosť napadnutého konania nepoukázal vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 15. mája 2017 ani krajský súd.

Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietahov, bolo správanie sťažovateľov v preskúmvanej veci. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že je síce pravdou, že sťažovatelia (resp. ich právny zástupca) sa napríklad pojednávajú uskutočnených 30. apríla 2001 a 13. januára 2006 nezúčastnili a svoju neúčast' ani neospravedlnili a v prípade pojednávajú uskutočnených 8. novembra 2001, 10. júna 2002, 24. októbra 2002, 21. októbra 2008 a 24. marca 2009 (resp. ich právny zástupca) žiadali pojednávanie odročiť z dôvodov existujúcich na ich strane, avšak v pomere k celkovej dĺžke napadnutého konania, ktoré trvá viac ako 21 rokov a dosiaľ nie je právoplatne skončené, nemožno uvedené okolnosti považovať za také, ktoré výrazným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku napadnutého konania.

Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu sťažovateľmi označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup krajského súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd zo spisu krajského súdu sp. zn. Z-2-43 Cb 1/1996 zistil, že v napadnutom konaní, ktoré sa začalo doručením žaloby krajskému súdu 2. januára 1996, bol prvý úkon zo strany krajského súdu (pokyn na zaslanie výzvy pre žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za žalobný návrh a na zaslanie žalobného návrhu žalovaným na vyjadrenie) vykonaný až 10. júla 1998, t. j. po uplynutí viac ako 2 a pol roka od začatia konania, a prvé pojednávanie vo veci bolo krajským súdom napriek žiadostiam žalobcu o nariadenie pojednávania (žiadosť z 12. mája 2000 a z 15. novembra 2000) nariadené až na 30. apríl 2001, t. j. až po 5 rokoch od začatia konania ako druhý úkon krajského súdu v predmetnom konaní. Za obdobie výraznej nečinnosti krajského súdu možno taktiež považovať obdobie od doručenia návrhu žalobcu na zmenu účastníkov konania 9. decembra 2002 do rozhodnutia krajského súdu o tomto návrhu žalobcu 11. marca 2005 uznesením č. k. Z-2-43 Cb 1/96-79 o zmene účastníkov konania v trvaní približne 27 mesiacov. Ústavný súd je však toho názoru, že prietahy v predmetnom konaní okrem už uvedených období nečinnosti krajského súdu sú aj výsledkom jeho zjavnej neefektívnej činnosti, ktorá sa prejavila predovšetkým v tom, že napadnuté konanie dosiaľ nie je právoplatne skončené, a to aj napriek tomu, že počas doterajšieho trvania konania krajský súd vo veci rozhodol celkovo už šesťkrát. Všetky rozsudky krajského súdu boli totiž najvyšším súdom ako súdom odvolacím zrušené a vec bola krajskému súdu vrátená na ďalšie konanie, pričom ako dôvod zrušenia rozhodnutí krajského súdu najvyšší súd okrem ďalších dôvodov opakovane uviedol aj nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutí krajského súdu podľa § 157 OSP účinného v čase ich vyhlásenia a ich nepreskúmateľnosť.

Vo svojom poslednom uznesení č. k. 5 Obo 21/2015-437, 5 Obo 23/2015 z 29. novembra 2016 najvyšší súd konštatoval taktiež závažný nedostatok v postupe krajského súdu spočívajúci v tom, že krajský súd sa už po zrušení jeho prvého rozsudku najvyšším súdom v ďalšom konaní dôsledne neriadil pokynmi uvedenými v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu a svoj postup náležite neodôvodnil.

Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:

Základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-43Cb 1/1996 porušené boli.

Krajskému súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-43Cb/1/1996 prikázal konať bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľom priznal finančné zadost'učinenie po 4 000 eur a náhradu trov

	<u>konania.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	ÚS SR: I. ÚS 39/00, I. ÚS 66/03, III. ÚS 113/07
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prieťahy v konaní-extrémne prieťahy v konaní-neeфекtívny postup práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prerokovanie vecí - bez zbytočných prieťahov prieťahy v konaní-nečinnosť občianske súdne konanie

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.